

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van

Datum

5 maart 2025

Referentie

50416152

Bijlagen

1. Verkenning misstanden in de zorgsector van IvhO en IGJ
2. TK brief fraudebestrijding in de zorg van 27 juni 2024

**Interdepartementaal
afgestemd**

VWS, JenV, EZK, SZW

Extern OCW afgestemd

OM, DUO, KVK, SBB, IvhO, IGJ, NRTD, NZa, MBO Raad

nota

Brief TK inzake aanpak fraude en criminaliteit in de zorgketen

Aanleiding

Er is toegezegd om de Tweede Kamer eind 2024 te informeren over de vervolgacties naar aanleiding van de uitkomsten van de verkenning over misstanden in de zorgketen. De brief is echter nu pas afgerond. Redenen hiervoor zijn de recente ontwikkelingen en signalen rondom fraude en criminaliteit in de zorg. In voorliggende Kamerbrief wordt bovendien breder ingegaan op de integrale en domein overstijgende aanpak van fraude en criminaliteit in de zorgketen.

U vindt bijgaand de Kamerbrief aanpak fraude en criminaliteit in de zorgketen bij deze nota ter ondertekening.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u akkoord te gaan met de brief aan de Tweede Kamer over de aanpak van fraude en criminaliteit in de zorgketen en deze te ondertekenen.

Kernpunten

- Op 27 juni 2024 heeft uw voorganger samen met de toenmalige minister van VWS de brief over fraudebestrijding in de zorg aan de Tweede Kamer gestuurd. In deze brief werd ingegaan op de uitkomsten van de verkenning over misstanden in de zorgketen uitgevoerd door de Inspectie van het Onderwijs (IvhO) en de Inspectie van de Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) in samenwerking met Stichting Bedrijfsleven en Beroepsonderwijs (SBB) (zie bijlagen).
- Voorliggende brief wordt ook ondertekend door de minister van VWS. Ambtelijk JenV heeft aangegeven dat de brief 'mede namens' de minister van JenV kan worden verzonden. Ambtelijk SZW geeft aan dat de minister van SZW de brief ter informatie in zijn tas krijgt, maar hoogstwaarschijnlijk niet mee tekent. De brief wordt daarom tegelijkertijd aangeboden aan deze ministers.
- In de brief wordt de brede, integrale aanpak beschreven die ziet op het tegengaan van zorgfraude en op het bestrijden van zorgcriminaliteit.
- Specifiek voor onderwijs worden in de brief de acties in het tegengaan van fraude en criminaliteit in de zorgketen beschreven. Welke dat zijn, vindt u in de bijlage.

Toelichting

Datum

5 maart 2025

- **Politieke context:** Fraude en criminaliteit in de zorgketen vormen een groot maatschappelijk probleem. Kwetsbare mensen worden blootgesteld aan ondermaatse zorg en in sommige gevallen zelfs aan zorgverleners met schadelijke intenties. Daarnaast raakt het probleem ook aan de integriteit van zorgdiploma's en als gevolg daarvan ook aan die van ons hele zorgstelsel. Mensen moeten kunnen vertrouwen op de bewezen kennis en kunde van zorgverleners. Kwaadwillenden verrijken zich op grote schaal via malafide constructies in de zorg. In reactie op de verkenning van de inspecties (IvHO en IGJ) hebben uw collega-ministers zich in ferme bewoordingen uitgelaten over de ernst van de geschetste problemen en hebt u uw brief gestuurd aan alle mbo instellingen.

De problematiek rondom misstanden in de zorgsector heeft reeds politieke aandacht gekregen en er zijn ook verschillende Kamervragen gesteld die deels betrekking hadden op onderwijs.

De volgende sets aan Kamervragen zijn recent beantwoord:

- Op 6 november jl. zijn Kamervragen gesteld door het lid Dobbe (SP) over de artikelen 'Onderwijsminister waarschuwt opleidingen voor fraude met zorgcertificaten' (Follow the Money) en 'Drugshandelaren en plofkrakers 'op grote schaal' actief in de zorg, kwetsbare patiënten in gevaar' (RTL)
- Op 7 november jl. zijn Kamervragen gesteld door het lid Rijkers-Oosterkamp (BBB) over de artikelen 'Criminele zorgmedewerkers ronselen kwetsbare cliënten voor uithalen cocaïne' en 'Drugshandelaren en plofkrakers 'op grote schaal' actief in de zorg, kwetsbare patiënten in gevaar'
- Op 22 januari jl. zijn Kamervragen gesteld door het lid Tielen (VVD) over het artikel 'Kwaadwillenden gaan ingenieus te werk' (Volkskrant).

Op 16 april a.s. vindt er een Kamerdebat plaats over Goed bestuur en toezicht in de zorg (+IGJ en Zorgfraude) met de vaste commissie voor VWS.

- **Financiële/juridische** overwegingen: Volgens signalen van het OM en de politie Midden Nederland verdwijnt er jaarlijks geld dat is bestemd voor de zorg in de zakken van criminelen. Ook schat VWS in dat de algehele zorgvraag en daarmee de kosten toenemen als gevolg van de ondermaatse zorg die gepaard gaat met zorgfraude en -criminaliteit.
- **Krachtenveld:** Verschillende ministeries, gemeenten, toezichthouders, opsporingsdiensten, zorgverzekeraars, zorgkantoren, zorginstellingen en opleiders zijn betrokken bij het probleem van fraude en criminaliteit in de zorgketen. Elke partij heeft een eigen rol met andere bevoegdheden en is actief op centraal of decentraal niveau en soms ook privaat van aard. In sommige gevallen zien we tekortkomingen of zelfs blinde vlekken. Deze moeten natuurlijk worden aangepakt. Voor zover de aanpak hiervan nog niet loopt, is er sprake van overleg tussen alle betrokken partijen – zoals in het geval van OCW over de EVC routes. De kwetsbaarheid in het systeem is het gevolg van de combinatie van een omvangrijk zorgbudget, een toegankelijke zorgketen en een historisch grote vraag naar zorgpersoneel en moet worden teruggedrongen. Tegelijkertijd willen we als samenleving natuurlijk ook dat

versnelde routes, bij betrouwbaar bewezen kennis en kunde, voor individuele en goedwillende studenten in de zorg mogelijk blijven.

Datum
5 maart 2025

- **Vervolg:** In de brief wordt toegezegd dat de Tweede Kamer in het najaar van 2024 een brief ontvangt over de voortgang van de aanpak van fraude en criminaliteit in de zorgketen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlage

- Er wordt aangegeven dat u op 6 november 2024 een brief heeft verstuurd naar onderwijsinstellingen waarin wordt opgeroepen om terughoudend te zijn met het verzilveren van EVC's voor specifieke mbo-zorgdiploma's. De MBO Raad

geeft aan dat hier door scholen inmiddels breed gehoor aan wordt gegeven. In aanvulling daarop intensificeert de IvhO de voorlichting over diplomafraude aan onderwijsinstellingen en de VNG en is een Task force Fraude opgericht door MBO Raad en de NRTO (Nederlandse Raad voor Training en opleiding).

Datum

5 maart 2025

- Een Dataroom Diploma's Zorg & Welzijn die in december 2024/januari 2025 heeft plaatsgevonden. Onderzoeksteams (IGJ en NLA) zijn gezamenlijk bij 14 onderwijsinstellingen langs gegaan om mogelijk ten onrechte afgegeven diploma's op basis van frauduleuze EVC's te identificeren. Tijdens de datarooms zijn 1.039 diploma's onder een vergrootglas gelegd. Bij bijna een derde (361) hiervan blijkt een hoog risico op fraude aanwezig. Nieuwsuur berichtte eerder ook over dit onderzoek en het grote aantal 'hoog risico' diploma's.
- De IvhO maakt haar inspecteurs alert op het bestaan van frauduleuze EVC's en diploma's en de kennis hierover wordt vergroot. Ook heeft de IvhO een meldpunt ingericht voor onderwijsinstellingen.
- Een heroverweging van het gebruik van het huidige private EVC-systeem door scholen. Er wordt aangegeven dat de ministeries van OCW en SZW momenteel verkennen of onderwijsinstellingen zich meer zouden moeten gaan richten op bestaande alternatieven voor het erkennen van eerdere leer- en werkervaring, die betrouwbaarder zijn en meer voor de hand liggen. Uitgangspunt hierbij is dat er ruimte blijft voor het aanbieden van versnelde opleidingsroutes voor zij-instromers in met name tekortsectoren. Het gesprek met SZW en andere betrokken partijen is nog gaande. Daarom wordt ten aanzien van EVC routes nog niets geconcludeerd in deze brief. Vanzelfsprekend leggen wij de oplossingsrichtingen nog aan u voor ter besluitvorming. Ook ontvangt u op dat moment een advies met betrekking tot verdere communicatie richting instellingen.
- Het bezien van de mogelijkheden die er zijn om de diploma erkenning en het oprichten van een private onderwijsinstelling in het mbo (NBI) beter te borgen. De IvhO beoordeelt de aanvraag op basis van een integrale inhoudelijke toetsing, maar er is aanvullend geen bevoegdheid om onderzoek te doen naar iemands (criminele) verleden. U geeft aan te onderzoeken hoe een integriteitstoets onderdeel kan worden van de erkenningsprocedure.
- Ook wordt ingegaan op de maatregelen die DUO treft om diplomafraude beter tegen te gaan. Bijvoorbeeld via het digitale uittreksel uit Mijn diploma's en het ontwikkelen van een tool waarmee zorgaanbieders op de DUO website eenvoudig kunnen controleren of een diploma echt is. RTL heeft hierover op dinsdag 25 februari jl. opnames gemaakt bij DUO. Insteek van het item was over wat werkgevers kunnen doen om met behulp van de DUO tool te controleren of een diploma van een (potentiële) werknemer echt is.
- SBB roept erkende leerbedrijven vanaf december 2024 online op om valse aftekenstages te melden. SBB en IvhO geven hierover aanvullend gezamenlijk voorlichting aan scholen. Leerbedrijven wordt gevraagd om op de website MijnSBB minimaal twee keer per jaar te controleren of het aantal stages klopt en melding te maken van onregelmatigheden bij SBB en de onderwijsinstelling.
- SBB voert sinds augustus 2024 kwaliteitsbezoeken uit bij erkende leerbedrijven voor de kwalificaties Maatschappelijke Zorg en Sociaal Werk. Daarnaast zijn geregistreerde emailadressen van praktijkopleiders geanalyseerd op het gebruik van accounts die niet gekoppeld zijn aan het bedrijf. Ook is de samenwerking tussen SBB, IvhO en IGJ geïntensiveerd.

Datum
5 maart 2025